

ελεύθερο βήμα

Η μεταρρύθμιση της «βάσης του 10»

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ*

Η κυβέρνηση Καραμανλή προβάλλει ως μεταρρυθμιστική τομή τη θέσπιση της «βάσης του 10» για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Είχα καταγγείλει το μέτρο αυτό ως εσφαλμένο και άστοχο, αν δεν υπέκρυπτε πολιτικές σκοπιμότητες. Τα αποτελέσματα των φετινών γενικών εξετάσεων επιβεβαιώνουν και τα δύο.

*Το μέτρο αυτό αποτελεί μείζον λάθος εκπαιδευτικής πολιτικής. Γιατί αγνοεί το δομικό χαρακτήρα των γενικών εξετάσεων. Οι εξετάσεις αυτές δεν είναι διαγνωστικές του επιπέδου των γνώσεων των υποψηφίων. Είναι διαγωνισμός. Στόχος του είναι η κατάταξη περισσότερων υποψηφίων σε λιγότερες προσφερόμενες θέσεις.

-Η «λογική» του διαγωνισμού μπορεί να οδηγήσει σε ακραίες καταστάσεις. Αριστούχοι μπορεί να «κοπούν» όπως συμβαίνει στις σχολές υψηλής ζήτησης και, αντίστροφα, υποψήφιοι με βαθμούς κάτω από τη βάση μπορούν να εισάγονται σε

σχολές χαμηλής ζήτησης, όπως συνέβαινε μέχρι την εφαρμογή του μέτρου της «βάσης του 10».

-Εξάλλου, η εξέταση σε κοινά θέματα υποψηφίων με διαφορετικό επίπεδο προετοιμασίας (π.χ. υποψήφιοι Ιατρικής και υποψήφιοι Τεχνολογίας Τροφίμων) είναι αναπόφευκτο να έχει ως αποτέλεσμα πολλοί υποψήφιοι να «πέφτουν» κάτω από τη βάση, λόγω και της συγκυριακής ευκολίας ή δυσκολίας των θεμάτων.

Είναι σαφές ότι η «βάση» στις γενικές εξετάσεις δεν ταυτίζεται με την «βάση» που οφείλει να παίρνει ένας μαθητής ή σπουδαστής από τους φυσικούς εξεταστές του, τους καθηγητές του. Η μόνη δικαιολογία που μπορεί να επικαλεσθεί το υπουργείο Παιδείας είναι να μην έχει αντιληφθεί τη διαφορά αυτή.

*Πρέπει ακόμη να υπενθυμίσω ότι το «διαβατήριο» για την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν είναι οι βαθμοί των γενικών εξετάσεων, αλλά το απολυτήριο λυκείου. Σύμφωνα με την εκπαιδευτική νομοθεσία ένας μαθητής μπορεί να πάρει απολυτήριο με βαθμούς κάτω από την βάση σε όλα τα μαθήματα των γενικών εξετάσεων, αρκεί να συγκεντρώνει μέσο όρο πάνω από την βάση. Γι' αυτό άλλωστε οι «κομμένοι» από το μέτρο Καραμανλή γράφτηκαν στα ιδιωτικά κολέγια ή και σε ξένα ΑΕΙ. Μπορούν δηλαδή να σπουδάσουν, αρκεί να πληρώσουν.

*Το πιο σημαντικό επιχείρημα κατά του μέτρου της «βάσης του 10» συνδέεται με το γεγονός ότι τα θέματα των γενικών εξετάσεων ορίζονται από επιτροπή που διορίζει ο εκάστοτε υπουργός Παιδείας.

Κατά συνέπεια δεν έχει τα εχέγγυα ούτε του ανεπηρέαστου από κυβερνητικές επιρροές, ούτε της διάρκειας και συνέχειας που οφείλει να διακρίνει ένα εξεταστικό σύστημα. Ανάλογα δηλαδή με την δυσκολία των θεμάτων μπορεί η σημερινή κυβέρνηση να ανοίγει ή να κλείνει την στρόφιγγα των εισακτέων εξυπηρετώντας πολιτικές σκοπιμότητες.

*Αυτό ακριβώς συνέβη εφέτος. Επειδή βρισκόμαστε σε έτος εκλογών μπόρεσαν εύκολα θέματα, προκειμένου να μην υποστεί η κυβέρνηση το πολιτικό κόστος από την μη συμπλήρωση των κενών θέσεων, όπως συνέβη πέρυσι. Πρώτη φορά από την θέσπιση του θεσμού των γενικών εξετάσεων υπήρξε τέτοια κραυγαλέα πολιτική παρέμβαση η οποία δεν ακυρώνει μόνο την «μεταρρύθμιση» της βάσης του 10, αλλά πλήττει την αξιοπιστία του εξεταστικού συστήματος συνολικά.

*Η «μεταρρύθμιση» της βάσης του 10 αποκαλύπτει το αντιλαϊκό και αναχρονιστικό πρόσωπο της κυβέρνησης Καραμανλή και στον τομέα της Παιδείας.

-Αντιλαϊκό, γιατί οι υποψήφιοι που πλήττονται από το μέτρο προέρχονται κατ' εξοχήν από αγροτικές και υποβαθμισμένες αστικές περιοχές. Τα παιδιά αυτά δεν μένουν μόνο αβοήθητα από την Πολιτεία έξω από τα δημόσια ΑΕΙ και ΤΕΙ αλλά υποχρεώνονται να καταφύγουν στα ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού και εξωτερικού.

-Αναχρονιστικό, γιατί σε αντίθεση με τις ευρωπαϊκές χώρες που συνεχώς διευρύνουν τον αριθμό των σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στην Ελλάδα η κυβέρνηση Καραμανλή βίαια, άδικα και αυταρχικά τον συρρικνώνει.

*Το μοναδικό όφελος που προκύπτει από την αποτυχία και αυτής της «μεταρρύθμισης» της κυβέρνησης Καραμανλή είναι η διαπίστωση ότι το συγκεντρωτικό σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

που εφαρμόζεται, με τις διάφορες παραλλαγές του, μετά την Μεταπολίτευση έκλεισε τον κύκλο του και πρέπει να αντικατασταθεί.

-Είναι επιτέλους καιρός, τα δύο κόμματα εξουσίας να συμφωνήσουν στην θέσπιση εθνικού απολυτηρίου και ελεύθερης πρόσβασης στα ΑΕΙ και ΤΕΙ, με βάση τα κριτήρια εισαγωγής που ελεύθερα θα επιλέγει κάθε ίδρυμα. Ασφαλώς, μέσα σε συνθήκες αδιάβλητης κρίσης και με παράλληλη αναμόρφωση των σπουδών, στα πλαίσια ενός νέου σύγχρονου νόμου-πλαισίου για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

-Μόνο έτσι θα επιτευχθεί η αυτονόμηση των Λυκείων και της κατάργησης του άγχους και της οικονομικής αφαίμαξης των υποψηφίων και των οικογενειών τους. Και έτσι η Χώρα θα εναρμονιστεί με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές απαιτήσεις.

* Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ είναι πρώην υπουργός.